

DESEÑO ECOLÓXICO NA VIDA COTIÁ

Ramsés Pérez

Todos os obxectos que nos rodean foron deseñados por alguén. O deseño pode ser bo ou mao, gustarnos ou non, e por suposto tamén pode ser máis ou menos respectuoso co medio. Como en calquera outra actividade económica, ao deseño ecolóxico pódese chegar por convición ou por intereses comerciais. Para recoñecelos e non ser enganados apuntamos aquí algunhas ideas sobre os aspectos que deben seguir os obxectos deseñados con criterios de sustentabilidade.

Coches ecolóxicos, aspiradores que veñen embalados ao mínimo para aforrar cartón, bolsos fabricados reutilizando cartaces que na rúa anunciaron exposicións, PCs biodegradábeis, cadeiras de cartón reciclábeis nun cen por cen ou semáforos ecolóxicos, son só algúns dos obxectos que nos podemos atopar na nosa vida cotiá que foron deseñados e fabricados seguindo criterios de sustentabilidade.

Calquera obxecto que nos poidamos imaxinar ten a súa pegada sobre o medio, dende un caderno até un televisor de plasma pasando por un cueiro. As sociedades sempre consumiron obxectos e na medida do posíbel estes facíanse coas formas e materiais máis agradábeis. A sociedade actual vive nunha constante contradición, por unha banda baséase na cultura do usar e tirar e por outra e continuamente escóitanse máis as voces que apuntan que esta sociedade do consumo se está a converter na sociedade do desvaldimento. Nesta situación podémonos atopar con obxectos absurdos como unha lanterna que se vende como ecolóxica por vir sobre un anaco de madeira.

DESEÑO PARA O COTIÁN OU ECONEGOCIO?

O mercado adáptase rapidamente as demandas da sociedade e no canto de trocar o modelo de produción e intercambio, ofrécenos o mesmo sistema pero cunha man de pintura verde. Dende os iogures até as casas, todo o ten a súa versión verde. A idea que se nos quere transmitir é "se estás preocupado/a polo medio, non te preocupes; temos o produto que precisas".

Porén, tamén é certo que dende hai moitos anos diferentes empresas e persoas, moitas veces en colaboración con entidades ecoloxistas veñen apostando por unha nova forma de entender a relación co medio. A industria verde e o

deseño verde teñen tantos anos como o ecoloxismo e merecen ser recoñecidos e apoiados. Apuntamos algunhas ideas que se atopan detrás do que coñecemos como deseños ecolóxicos.

ECODESEÑO

Que significa realmente iso do ecodeseño?. Un obxecto deseñado con criterios ecolóxicos, un obxecto de ecodeseño, é aquel no que se teñen incorporado aspectos que reducen o seu impacto no medio en todo o seu ciclo de vida, tendo en conta este dende que se extraen do medio as materias primas ate que é xestionado como residuo. Dúas carpetas poden ser case idénticas no seu deseño, pero unha delas pode estar feita con cartón reciclado e a outra con pasta virxe, ou unha bolsa para botar restos orgánicos pode ser de plástico ou de fécula de pataca. Co primeiro exemplo evitamos extraer unha nova materia prima do medio e transformala e co segundo aforrámonos un residuo.

Ao longo do seu ciclo de vida os ecodeseños teñen en conta, entre outros, os seguintes aspectos. Na fase de pre-produción mírase que estes sexan duradeiros e que nos posíbeis arranxos teñan un fácil mantemento, que o deseño sexa universal onde os compoñentes e a tecnoloxía sirva para diferentes fins. Así mesmo, nesta fase préstase unha especial atención á selección de materiais tendo en conta que estes sexan biodegradábeis, abundantes e renovábeis, ao poder ser de comercio local, exentos de tóxicos e reciclábeis.

Na fase de produción ou montaxe fai especial fincapé na redución de emisións contaminantes e tóxicas, minimizando os consumos de auga e enerxía. Tamén aquí se estuda que a embalaxe do produto leve a menor cantidade de materiais diferentes e que os que leven sexan reciclados e a súa vez reciclábeis.

Bolígrafos feitos de restos de millo ou bolsas compostábeis feitas con fécula de pataca son algunhas das achegas do ecodeseño

Ramsés Pérez

ECOETIQUETAS

Na actualidade existen diferentes etiquetas que se pode atopar en diversos produtos indicando criterios que inciden na minimización de impactos ao medio. Os cidadáns temos logo a oportunidade de elixir máis correctamente. Mais non toda etiqueta significa respecto polo medio, a moda do verde levou a que aparecieran etiquetas que esconden intereses mercantilistas causando un grave dano ao enganar e confundir aos consumidores e así facer que desconfíen de todo o que se vende como bio ou eco. Por outra banda, determinados servizos ou produtos poden carecer de etiquetas e ser tan ecolóxicos como outros que si as levan, por exemplo produtos de artesanía ou produción local.

A situación da ecoetiquetaxe é moi desigual en toda Europa, mestres nuns países se puxo de manifesto a súa importancia para facer ver as vantaxes cara o medio, no mercado español están moi pouco valoradas. Por unha banda os empresarios non cren que os beneficios compensen e os consumidores non teñen claro o seu significado. No Estado español a única autonomía que ten regulada a concesión dunha etiqueta ecolóxica -distintivo de garantía de calidade ambiental- é Catalunya.

As ecoetiquetas divídense en tres grandes grupos segundo as súas marcas de calidade. As etiquetas oficiais son aquelas que están avaladas por un organismo público que certifica os seus criterios ecolóxicos, seguindo maioritariamente todo o seu ciclo de vida. Dentro deste grupo atópanse diferentes distintivos para produtos e servizos (por exemplo, a flor europea da UE ou o "distintivo de garantía de calidade ambiental" da Generalitat de Catalunya); para alimentación ecolóxica (etiquetas comunitarias, estatais ou autonómicas como a galega do CRAEGA); para envases e embalaxes (por exemplo, o punto Sigres das farmacias); ou os distintivos de perigosidade (nocivo, perigoso, explosivo...) e os relativos á eficiencia no uso da enerxía (véxase Cerna Nº 44).

As etiquetas de entidades privadas teñen as mesmas subcategorías que as anteriores e, aínda que se basean na normativa ambiental, son designadas por entidades privadas nacionais ou internacionais. Entre estas están por exemplo o selo FSC (categoría de produtos e servizos). Por último, existen as autodeclaracións ambientais, como por exemplo os símbolos de "papel reciclado", "amigo do medio"..., mais o seu valor moitas veces non está contrastado con rigor.

En canto ao seu uso incidirá en cuestións xa nomeadas como o consumo de auga, enerxía control de emisións, pero tamén que non xere rúidos, que sexa un obxecto accesíbel a maior cantidade de poboación tanto no seu uso como no prezo. Outras cuestións que se poderían destacar é a súa multifuncionalidade (cadeira-estante), que se adapte ao corpo ou partes do corpo (unha cadeira), que a medida que se poida se vai ampliando (arquivadores ou móbeis), etc.

Xa por último na súa fase de fin de vida útil, debe terse en conta que sexa facilmente reparábel, que non teña pezas únicas e que estas se poidan desmontar para separar os seus compoñentes e xestionalos por separado.

Os composteiros empregados por ADEGA están fabricados con plástico reciclado e deseñados para facilitar a ventilación e evitar a entrada de auga de chuvia